

" ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ :

1.10.1993 günlü dava dilekçesinin gerekçe bölümünde aynen şöyle denilmektedir:

"Koalisyon protokolunda İnsan Hakları Bakanlığı Kurulması gündeme gelmiş ve bu Bakanlık başlangıçta Devlet Bakanlığı olarak Sayın Mehmet KAHRAMAN'ın Bakanlığında göreve başlamış, İnsan Hakları Bakanlığı Kanunu 1,5 yıl kadar önce Yüce Meclise sevk edilmiştir.

Anayasa Komisyonunda böyle bir bakanlığın olamayacağı çünkü insan hakları ihlallerinin prensipte icradan geldiğini, icranın da kontrolünün Anayasamız gereği Yargı organına verildiğini, icra içinde Adalet Bakanlığından ayrıca yeni bir Bakanlık kurulmasının fiili bir faydası olmadığı gibi yargıya müdahale manası da çıkabileceği ve hatta o manaya geleceği ifade edilmiş, karşı durulmuş bizzat iktidar kanadı partilerin her ikisine de mensup Milletvekillerince Kanuna karşı direnilmiştir.

Anayasa Komisyonunda 3 ncü oturumunda üye yapısının değişik olduğu bir anda siyasi otoritenin de etkisiyle komisyondan çıkan yasa tasarısı bu defa Meclis gündeminde İktidar ve Muhalefet Millet vekillerinin direnciyle karşılaşmıştır. Hükümet Meclis iradesine rağmen protokolde taahhüdümüz var bu Bakanlığı kuracağız diye günlerce ısrar etmiş, Meclis direnmiştir. Adeta Yüce Meclisin kendi iradesini korumak için büyük bir mücadele ile Hükümete yaptığı bu direnç netice vermiş, İktidar Kanunu Meclis'ten geçirememiştir. İnsan Hakları Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri hakkında Kanun Tasarısı olarak Meclis gündeminde olan bu Kanun bu defa Müsteşarlık olarak aynen Kanun Hükmünde Kararname ile Kanunlaştırılmıştır.

1- Bu Kanun Hükmündeki Kararnamenin dayanağı olan Resmî Gazetenin 27.6.1993 tarihli nüshasında yayınlanan 3911 Sayılı Yetki Kanunu daha önce Mahkemenizce iptal edilen 9.6.1991 tarih ve 3755 sayılı Yetki Kanunu ile aynı olup hatta onu aşan ilave hükümleri de taşımaktadır. Diğer taraftan bu Yetki Kanunu amaç, kapsam, ilkeler noktasından da açık ve net olmayıp noksanlıkları havidir. Anayasamızın 153 ncü maddesinin son fıkrası Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama organı için de geçerli olduğunu amir bulunup 3911 Sayılı Yetki Kanunu iptal edilen Yetki Kanununun aynısı olup, Anayasa Mahkemesinin bağlayıcılık vasfına riayet edilmediğinden yok hükmündedir. Buna dayalı ki temelde daha önce iptal edilen 3755 sayılı Yetki Kanununa dayalı sayılacak çıkarılan iş bu Kanun Hükmünde Kararname Anayasanın 153 ncü maddesine aykırıdır. Bir Anayasa Mahkemesi kararına rağmen çıkarılmıştır. Anayasa Mahkemesinin bağlayıcılık hükmüne aykırıdır.

Yetki Kanununda çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnamenin amaç, kapsam ve ilkeleri net olarak belli olmadığından buna dayalı olarak çıkarılan Kanun Hükmündeki Kararnamede hukuki mesnetten yoksundur.

2- Anayasamızın 91 nci maddesi "Türkiye Büyük Millet Meclisi Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararname çıkartma yetkisi verebilir".. demektedir. Yetki Kanunu yani 3911 Sayılı Yetki Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinde 24.6.1993 tarihinde görüşülmüş olup, fiilen bu Kanun Hükmündeki Kararnameyi o tarihte Başbakanlıkla görevlendirilen Tansu ÇİLLER takip etmiştir. O tarihte Başbakan Cumhurbaşkanı seçilmiş Erdal İNÖNÜ politikadan çekileceğini beyan etmiş, Hükümet istifa etmiştir. Tansu ÇİLLER Hükümeti ise henüz

Esas Sayısı: 1993/39
Karar Sayısı : 1993/37

kurulmamıştır. Hükümetin teşekkülü 25.6.1993 tarihinde yapılmıştır. Bu sebeple olmayan bir Hükümete yetki verilmiş olup hangi müstacel işin ne zaman hangi amaç, kapsam ve ilkeler doğrultusunda kullanılacağı belli değildir, belli olması da Hükümet belli olmadığından çok tabiidir. Bu sebeple Kanun Hükmündeki Kararname Anayasanın 91 nci maddesinin 1 ve 3 ncü fıkralarına aykırıdır. Bir başka söyleyişle hukuki temele oturmamaktadır.

3- Anayasanın 91 nci maddesinin 7 ve 8 nci fıkraları ve keza 9 ncü fıkrası "Kararnameler Resmi Gazetede yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur", "Yetki Kanunları ve bunlara dayanan Kanun Hükmündeki Kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları ve Genel Kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülür", "Yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmayan Kararnameler bu tarihte, yürürlükten kalkar" Burda öngörülen acil bir halde Kanun Hükmünde bir Kararname çıkarılması halinde süratle Türkiye Büyük Millet Meclisinin önüne sunmaktır ve Mecliste'de acilen görüşülüp karara bağlamaktır. Meclise sunulmazsa yürürlükten kaldırmak yani Meclisi devre dışı bırakmamaktır. Bu Anayasayla teminat altına alınmaktadır. Hükümete sürat kazandırılıyor, Meclis devre dışı bırakılmıyor.

Herhangi bir Kanun Komisyonlarda ve Mecliste görüşülürken Danışma Kurulu önerisi veya Meclis kararı olarak İçtüzük 50 nci madde gereğince gündemde öne alma imkanı vardır. Keza Komisyonlarda da bu imkan olduğu gibi öncelikle görüşme kararı alınabilir. Mecliste İktidar Partileri çoğunlukta olduğu için Anayasada bu hükümler olmasa dahi istedikleri kanunu Mecliste öncelikle görüşebilirler. Nitekim Mecliste görüşülen Kanunlar tetkik edildiğinde Hükümetin devamlı gündeme hakim olduğu ve hatta Mecliste bunun büyük şikayetlere sebep olduğu bir gerçektir. Anayasadaki bu hükümler Hükümete rağmen meselenin öncelikle ele alınması içindir. Bu itibarla Hükümetin Mecliste herhangi bir Kanunu öncelikle görüşürmekte zorluğu yoktur. Filhakika bu Kanun Hükmündeki Kararnameye konu olan Kanun Yüce Mecliste günlerce görüşülmüş, münakaşa edilmiş, Meclis iradesi bunu kanunlaştırmamıştır. Bu defa Hükümet Anayasanın 91 nci maddesinin 7 nci fıkrasındaki gibi Kanun Hükmündeki Kararnameyi Resmi Gazetede yayınladıktan sonra Meclise sunacağına tam Anayasaya aykırı bir şekilde 1,5 senedir Meclisteki bir Tasarıyı Meclis iradesine kabul ettiremediği için Kanun Hükmünde Kararname olarak çıkarmış bulunmaktadır.

Anayasanın tamamen lafına ve ruhuna aykırı olan bu işlem ile Meclis dışlanmakta, hiç de ivedi olmadığı açıkça belli olan bir husus Kanun Hükmünde Kararname olarak Meclise sevkedileceğine Meclisin gündeminden çekilerek Kanun Hükmünde Kararname yapılmaktadır.

İktidar yetkilileri bu Kanun Hükmündeki Kararnameleri müdafaa ederken ne yapalım 1,5 senedir Meclisten geçiremedik Koalisyon Protokolünde Millete vaadimiz var mecbur kaldık Kanun Hükmünde Kararname yaptık diyerek bu ihlale açıkça sahip çıkmaktadırlar. Bu sebeplerle çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname Anayasaya aykırı bulunmaktadır.

Anayasamızın 6 ncü maddesi egemenliğin Millete ait olduğunu ve bunu organları eliyle kullanacağını ifade etmekte olup 7, 8 ve 9 uncu maddeler yasama, yürütme ve yargı yetkisini ayrı ayrı belirtmekte ve Anayasamız kuvvetler ayrılığına göre tanzim edilmiş bulunmaktadır. Bu İnsan Hakları Müsteşarlığı ile kurulan teşkilat kuvvetler ayrılığı prensibine aykırı olup hem yürütmeye, hem yargıya müdahale edici daha doğrusu görevleri tedahül edeceği ve yargı bağımsızlığıyla bağdaşmayacağı açık olup Anayasanın 6, 7, 8 ve 9 uncu maddelerine ve Anayasanın temel yapısına aykırıdır ve Yüce Meclise de bu gerekçelerle kabule şayan görülmemiş ve kanunlaştırılmaması için direnilmiştir.

Esas Sayısı: 1993/39

Karar Sayısı : 1993/37

Kaldı ki 3911 sayılı Yetki Yasasının iptal edildiği duyulmuş henüz gerekçeli karar neşredilmemiştir. Bu Yetki Yasasının iptali bizim başlangıçtan bu yana söylediğimiz hususlara kuvvet kazandırmaktadır.

4- Kanun Kuvvetinde Kararnamenin 29 uncu maddesi "Başbakanın veya ilgili Devlet Bakanlığının onayı ile yerli ve yabancı kişi ve kuruluşların hizmetlerinden yararlanma" imkanını vermektedir. Bu ise Anayasamızın 128 inci maddesine aykırı olup, Anayasa Mahkemesinin bu hususta daha önce verilmiş kararları bulunmaktadır.""